Cuprins

Prefață ..... **XIII**

Abrevieri ..... **XV**

Introducere ..... **XVII**

Partea I. Drept fiscal **1**

Capitolul I. Drept fiscal **1**
Secțiunea 1. Principiile fiscalității 1
Secțiunea a 2-a. Impozitele, taxele și contribuțiile ca sursă a veniturilor publice 26
Secțiunea a 3-a. Persoanele obligate a contribui la constituirea veniturilor publice 36
Secțiunea a 4-a. Organismele publice implicate în colectarea veniturilor publice 41
§1. Agenția Națională de Administrare Fiscală (ANAF) 42
§2. Autoritățile publice locale 42
§3. Alte instituții implicate în colectarea veniturilor publice 43

Capitolul II. Teoria generală a impozitelor **45**
Secțiunea 1. Impozitele 45
§1. Definiție și caracteristici ale impozitelor 45
§2. Clasificări ale impozitelor 57
2.1. Impozite directe și impozite indirecte 57
2.2. Impozite reale și impozite personale 61
2.3. Impozitul pe venit, impozitul pe capital și impozitul pe cheltuieli 63
2.3.1. Impozitul pe venit 64
2.3.2. Impozitul pe capital 76
2.3.3. Impozitul pe cheltuieli 88
§3. Sisteme de impozitare: capitația, impozitul proporțional și impozitul progresiv 97
§4. Impozite datorate bugetului de stat și impozite datorate bugetelor locale 106
Secțiunea a 2-a. Taxele 106
§1. Definiție și caracteristici ale taxelor 106
§2. Clasificări ale taxelor 108
2.1. Taxe fiscale 109
2.2. Taxe parafiscale 109
Secțiunea a 3-a. Contribuțiile 110
§1. Definiție și caracteristici ale contribuțiilor 110
§2. Clasificarea contribuțiilor 117
Secțiunea a 4-a. Reglementări din statele membre ale UE în materia impozitării directe și indirecte 122

Capitolul III. Impozitul pe profit 148
Secțiunea 1. Definiție și noțiuni generale 148
Secțiunea a 2-a. Categorii de contribuabili. Excepțări de la aplicarea impozitului. Cota de impozitare 149
Secțiunea a 3-a. Rezultatul fiscal 160
§1. Determinarea rezultatului fiscal 160
§2. Cheltuieli deductibile și nedeductibile 167
§3. Amortizarea fiscală. Pierderile fiscale 171
§4. Aspecte fiscale internaţionale 174
§5. Consolidarea fiscală în domeniul impozitului pe profit și grupul fiscal 183
§6. Impozitul pe dividende 184

Capitolul IV. Impozitul pe veniturile microîntreprinderilor 186

Capitolul V. Impozitul pe venit 191
Secțiunea 1. Contribuabilii și veniturile impozabile 191
§1. Categorii de contribuabili 191
§2. Venituri impozabile 193
§3. Scutiri și venituri neimpozabile 198
Secțiunea a 2-a. Tipurile de impozit pe venit 208
§1. Impozitul pe veniturile din activități independente 208
1.1. Determinarea venitului net anual din activități independente, în sistem real, pe baza datelor din contabilitate 214
1.2. Veniturile din activităţi independente realizate în baza contractelor de activitate sportivă 225
1.3. Stabilirea venitului net anual pe baza normelor de venit 228
§2. Impozitul pe veniturile din drepturi de proprietate intelectuală 234
§3. Impozitul pe veniturile din salarii şi asimilate salariilor 238
§4. Impozitul pe veniturile din cedarea folosinţei bunurilor 261
§5. Impozitul pe veniturile din investiții 269
§6. Impozitul pe veniturile din pensii 277
§7. Impozitul pe veniturile din activități agricole, silvicultură și piscicultură 278
§8. Impozitul pe veniturile din premii și din jocuri de noroc 281
§9. Impozitul pe veniturile din transferul proprietăților imobiliare din patrimoniul personal 283
§10. Impozitul pe veniturile din alte surse 284
Secțiunea a 3-a. Aspecte fiscale internaționale 290
§1. Venituri obţinute din România de către nerezidenți 290
§2. Stabilirea bazei de calcul al veniturilor impozabile pentru persoanele fizice rezidente într-un stat membru al UE sau SEE 292
§3. Alte venituri obținute de persoanele fizice nerezidente 292
§4. Veniturile obţinute din străinătate 292
§5. Evitarea dublei impuneri prin metoda creditului fiscal sau metoda scutirii 293

Capitolul VI. Impozitul pe veniturile obținute din Romania de nerezidenți și impozitul pe reprezentanțe 299
Secțiunea 1. Impozitul pe veniturile obținute din Romania de nerezidenți 299
Secțiunea a 2-a. Impozitul pe reprezentanțe 306
Secțiunea a 3-a. Redevențe și dobânzi la întreprinderi asociate 307

Capitolul VII. Impozitele și taxele locale 309
Secțiunea 1. Aspecte introductive 309
Secțiunea a 2-a. Impozitul pe clădiri și taxa pe clădiri 309
Secțiunea a 3-a. Impozitul pe teren și taxa pe teren 317
Secțiunea a 4-a. Impozitul pe mijloacele de transport 317
Secțiunea a 5-a. Impozitul pe spectacole 319
Secțiunea a 6-a. Taxa pentru eliberarea certificatelor, avizelor și autorizațiilor 320
Secțiunea a 7-a. Taxa pentru folosirea mijloacelor de reclamă și publicitate 320
Secțiunea a 8-a. Taxele speciale 321
Secțiunea a 9-a. Alte taxe locale 322
Secțiunea a 10-a. Delimitarea impozitului pe clădiri de impozitul pe construcții 322

Capitolul VIII. Impozitele indirecte datorate bugetului de stat. Taxa pe valoarea adăugată 325
Secțiunea 1. Regimul juridic al taxei pe valoarea adăugată 325
Secțiunea a 2-a. Operațiunile impozabile 327
Secțiunea a 3-a. Persoanele impozabile 332
Secțiunea a 4-a. Operațiunile cuprinse în sfera de aplicare a TVA 336
§1. Livrarea de bunuri 336
§2. Prestările de servicii 341
§3. Schimbul de bunuri sau servicii 345
§4. Achiziția intracomunitară de bunuri 345
Secțiunea a 5-a. Locul operațiunilor cuprinse în sfera TVA 351
Secțiunea a 6-a. Faptul generator și exigibilitatea TVA 363
Secțiunea a 7-a. Baza de impozitare și cotele de TVA 368
Secțiunea a 8-a. Operațiuni scutite de TVA 379
Secțiunea a 9-a. Deducerile de TVA 388
Secțiunea a 10-a. Persoanele obligate la plata TVA 394
Secțiunea a 11-a. Regimurile speciale referitoare la TVA 396
Secțiunea a 12-a. Obligația de înregistrare în scopuri de TVA 397

Capitolul IX. Impozitele indirecte datorate bugetului de stat. Accizele 401
Secțiunea 1. Noțiuni generale 401
Secțiunea a 2-a. Reglementarea sistemului de accize armonizate 402
Secțiunea a 3-a. Persoanele obligate la plata accizelor armonizate și categoriile de produse accizabile 404
Secțiunea a 4-a. Excepții și scutiri de la plata accizelor armonizate 407
Secțiunea a 5-a. Restituiri de accize 409
Secțiunea a 6-a. Reglementarea sistemului de accize nearmonizate 410

Capitolul X. Contribuțiile sociale obligatorii 411
Secțiunea 1. Sistemele publice de asigurări sociale 411
Secțiunea a 2-a. Contribuţiile de asigurări sociale, datorate bugetului asigurărilor sociale de stat 412
Secțiunea a 3-a. Contribuția de asigurări sociale de sănătate, datorată bugetului Fondului naţional unic de asigurări sociale de sănătate 416
Secțiunea a 4-a. Contribuţia asiguratorie pentru muncă, datorată bugetului general consolidat 418

Partea a II-a. Procedură fiscală 421

Capitolul I. Principiile generale de conduită în procedura fiscală 421
Secțiunea 1. Principiul legalității 422
Secțiunea a 2-a. Principiul aplicării unitare a legislației fiscale 424
Secțiunea a 3-a. Principiul de apreciere al ANAF 425
Secțiunea a 4-a. Rolul activ al organului fiscal 427
Secțiunea a 5-a. Limba oficială în administrația fiscală 429
Secțiunea a 6-a. Dreptul de a fi ascultat 429
Secțiunea a 7-a. Obligația de cooperare 432
Secțiunea a 8-a. Secretul fiscal 433
Secțiunea a 9-a. Buna-credință 434

Capitolul II. Raportul juridic fiscal 436
Secțiunea 1. Perspectiva istorică 436
Secțiunea a 2-a. Concept și definiție 439
Secțiunea a 3-a. Subiecții raportului juridic fiscal 441
§1. Statul și unităţile administrativ-teritoriale 442
§2. Contribuabilul și plătitorul 442
§3. Alte persoane care dobândesc drepturi şi obligaţii în cadrul raportului juridic fiscal 445
Secțiunea a 4-a. Conținutul raportului juridic fiscal 445
§1. Conținutul raportului juridic de drept material fiscal 446
§2. Conținutul raportului juridic de drept procedural fiscal 447
Secțiunea a 5-a. Obiectul raportului juridic fiscal 448
Secțiunea a 6-a. Naşterea, modificarea și stingerea raportului juridic de drept fiscal 448

Capitolul III. Actul administrativ fiscal 451
Secțiunea 1. Reglementare 451
Secțiunea a 2-a. Trăsături și elemente caracteristice actului administrativ fiscal 453
Secțiunea a 3-a. Comunicarea și opozabilitatea actului administrativ fiscal 457
Secțiunea a 4-a. Nulitatea actului administrativ fiscal 462
§1. Condițiile nulității actului administrativ fiscal 462
§2. Efectele nulității actului administrativ fiscal 464
Secțiunea a 5-a. Desființarea și modificarea actului administrativ fiscal 467
Secțiunea a 6-a. Suspendarea executării actului administrativ fiscal 468

Capitolul IV. Înregistrarea fiscală și stabilirea creanțelor fiscale 471
Secțiunea 1. Înregistrarea fiscală 471
Secțiunea a 2-a. Stabilirea creanțelor fiscale 473
Secțiunea a 3-a. Prescripția în procedura fiscală 477
§1. Prescripția în dreptul comun și în procedura fiscală 477
§2. Prescripția dreptului de a stabilii creanțe fiscale 478
§3. Prescripția dreptului de a cere executarea silită a creanţelor fiscale 480
§4. Prescripția dreptului de a cere restituirea creanţelor fiscale 481

Capitolul V. Colectarea creanțelor fiscale 482
Secțiunea 1. Concept 482
Secțiunea a 2-a. Noțiuni fundamentale în procedura colectării creanțelor fiscale: titlu de creanță fiscală, titlu executoriu 483
Secțiunea a 3-a. Organizarea evidenței creanțelor fiscale și a modului de stingere a acestora. Scadența și termenele de plată a creanțelor fiscale. Certificatul de atestare fiscală 488
§1. Organizarea evidenței creanțelor fiscale și a modului de stingere a acestora 488
§2. Scadența creanțelor fiscale 489
§3. Termenul de plată a creanțelor fiscale 490
§4. Certificatul de atestare fiscală 491
Secțiunea a 4-a. Stingerea creanţelor fiscale în procedura colectării creanțelor fiscale: plată, compensare şi restituire 494
§1. Plata creanțelor fiscale 494
§2. Compensarea creanțelor fiscale 495
§3. Restituirea creanțelor fiscale 498
Secțiunea a 5-a. Dobânzi, penalităţi de întârziere, penalităţi de nedeclarare 500
§1. Obligaţiile fiscale accesorii 500
§2. Pot fi impuse obligaţii fiscale accesorii fără existența unui prejudiciu? 501
§3. Pot fi impuse obligaţii fiscale accesorii în lipsa unei culpe? 502
§4. Dobânzi și penalităţi de întârziere 503
§5. Penalitatea de nedeclarare a creanţelor fiscale 504
Secțiunea a 6-a. Înlesniri și eşalonare la plată. Garanţii 504
§1. Înlesniri la plata obligațiilor fiscale 504
§2. Constituirea de garanţii 507
Secțiunea a 7-a. Măsurile asigurătorii în procedura colectării creanțelor fiscale: poprirea asigurătorie şi sechestrul asigurător 508
Secțiunea a 8-a. Stingerea creanţelor fiscale prin executare silită 511
§1. Concept, principii, reguli, participanți și tipologie 511
1.1. Executarea silită a creanțelor fiscale și executarea silită de drept comun 512
1.2. Principii și reguli care guvernează executarea silită a creanțelor fiscale 513
1.3. Participanții la executarea silită fiscală 515

1.4. Tipologia/modalitățile executării silite în materie fiscală 517
§2. Somația și medierea 518
2.1. Somația 518
2.2. Medierea în procedura fiscală 518
§3. Executarea silită prin poprire 520
§4. Executarea silită a bunurilor mobile 524
§5. Executarea silită a bunurilor imobile 526
§6. Executarea silită a altor bunuri 527
§7. Valorificarea bunurilor sechestrate. Cheltuielile de executare. Eliberarea şi distribuirea sumelor realizate 528
7.1. Valorificarea bunurilor sechestrate 528
7.2. Cheltuielile de executare silită 530
7.3. Eliberarea şi distribuirea sumelor realizate prin executare silită 530
§8. Contestaţia la executare silită 532
Secțiunea a 9-a. Stingerea creanţelor fiscale prin alte modalităţi 536
§1. Darea în plată 536
§2. Conversia în acţiuni a obligaţiilor fiscale 538
§3. Cesiunea creanţelor bugetare 539
§4. Conduita organului fiscal în cazul insolvabilităţii şi al deschiderii procedurii insolvenţei potrivit Legii nr. 85/2014 540
§5. Anularea creanţelor fiscale 541
§6. Cazuri speciale de executare silită 542
Secțiunea a 10-a. Dispoziţii speciale privind colectarea 543

Capitolul VI. Controlul fiscal 544
Secțiunea 1. Inspecția fiscală 545
§1. Obiectul inspecției fiscale 545
§2. Formele, întinderea și etapele inspecției fiscale 550
§3. Metode de control, principii și reguli în procedura inspecției fiscale 552
3.1. Metodele de control în inspecția fiscală 552
3.2. Principii și reguli care guvernează inspecția fiscală 553
§4. Competenţa în procedura inspecției fiscale 558
§5. Etapele inspecției fiscale 559
5.1. Selectarea contribuabilului pentru inspecția fiscală 559
5.2. Avizul de inspecție fiscală 559
5.3. Începerea și desfășurarea propriu-zisă a inspecției fiscale 563
5.3.1. Începerea inspecției fiscale 563
5.3.2. Locul şi timpul desfăşurării inspecției fiscale 564
5.3.3. Durata inspecției fiscale 565
5.3.4. Suspendarea inspecției fiscale 565
5.3.5. Dreptul de a fi informat 568
5.4. Pregătirea și emiterea raportului de inspecție fiscală 570
5.5. Reverificarea și refacerea inspecției fiscale 573
5.5.1. Reverificarea inspecției fiscale 573
5.5.2. Refacerea inspecției fiscale 576
5.6. Decizia de impunere provizorie 577

Secțiunea a 2-a. Controlul inopinat 578
Secțiunea a 3-a. Controlul antifraudă: control operativ şi inopinat 580
§1. Direcția Generală Antifraudă Fiscală 580
§2. Regulile în procedura controlului antifraudă 580
§3. Procesul-verbal de control operativ şi inopinat/antifraudă 581
Secțiunea a 4-a. Verificarea situaţiei fiscale personale de către organul fiscal central 583
§1. Concept 583
§2. Competența efectuării verificării 584
§3. Procedura verificării 584
§4. Cheltuielile privind nivelul de trai și sursele de fonduri din perioadele anterioare 586
§5. Suspendarea procedurii de verificare 587
§6. Durata efectuării verificării 588
Secțiunea a 5-a. Verificarea documentară 588

Capitolul VII. Contestația împotriva actelor administrative fiscale 591
Secțiunea 1. Obiectul contestației 591
Secțiunea a 2-a. Competența și condițiile de admisibilitate a contestației 594
§1. Competența de soluționare a contestației 594
§2. Condițiile de admisibilitate a contestației 594
§3. Forma şi conţinutul contestației 595
Secțiunea a 3-a. Soluționarea contestației 597
§1. Decizia de soluţionare a contestației 597
§2. Terții 597
§3. Soluționarea și susținerea orală a contestației 598
§4. Suspendarea procedurii de soluţionare a contestaţiei pe cale administrativă 599
§5. Soluţii asupra contestaţiei 601
§6. Comunicarea soluției și căi de atac 602
§7. Reexaminarea deciziei de soluţionare 604

Capitolul VIII. Procedura amiabilă pentru evitarea dublei impuneri 605
Secțiunea 1. Concept 605
Secțiunea a 2-a. Procedura pentru evitarea/eliminarea dublei impuneri în baza Directivei (UE) 2017/1852 a Consiliului privind mecanismele de soluţionare a litigiilor fiscale în Uniunea Europeană 606
Secțiunea a 3-a. Plângerea 609
§1. Conținutul plângerii 609
§2. Informații suplimentare 610
§3. Retragerea plângerii 611
§4. Decizia autorităţii competente 611
Secțiunea a 4-a. Organe competente în soluționarea procedurii amiabile 612
Secțiunea a 5-a. Decizia finală 613

Capitolul IX. Contenciosul fiscal 615

Bibliografie 623